

Проф. Ј. Стефановић је у својим објављеним радовима пре рата посветио пажњу поред обраде проблема уставног права и проблемима управног права у својим запаженим чланцима објављеним у *Архиву за правне и друштвене науке*, *Мјесечнику* и другим правним часописима. Личност проф. Ј. Стефановића и његово потпуно владање теоријом нашег и упоредног права посебно је изражено у његовом животном делу *Уставно право Југославије и компаративно право* које је прво објављено у једној књизи 1950 а друго допуњено издање објављено у две књиге 1956.

Проф. Јован Стефановић задржава истакнуто место у развоју наше правне мисли. Изванредно радан али увек скроман, свакад посвећен актуелним политичким и правним проблемима, јасан у својим излагањима, увек доследан слободарским традицијама своје генерације умео је да сагледа нашу нову стварност и да својим делима и делатношћу као научник и јавни радник да озбиљан и запажен прилог развоју савремене југословенске правне науке.

Д. Ђ. Денковић

ЖОРЖ ГУРВИЧ
(1897—1965)

14 децембра 1965 у Паризу умро је Жорж Гурвич, професор Сорбоне, један од најпознатијих социолога у свету, велики пријатељ наше земље и недавно изабрани инострани члан Српске академије наука и уметности. Гурвич је званично, као гост нашег социолошког удружења, посетио нашу земљу 1957, када је и на нашем Правном факултету одржао предавање о дијалектици и социологији које је објављено у *Аналима* 1958.

Ж. Гурвич је свој научни рад почео још пре револуције у царској Русији, где је завршио права, а професор му је био, између осталих, и бивши професор нашег факултета др Тарановски, за кога је сачувао своје поштовање све до смрти. У почетку се бавио филозофијом и теоријом права. После револуционарних догађаја емигрирао је из Русије и нашао стално боравиште у Паризу, где се почео бавити претежно филозофијом и социологијом права. Докторирао је на Сорбони два тезама о друштвеном праву, које значе датум у проучавању овог питања. Пре рата је значајан и његов рад на покретању најпознатијег правнофилозофског часописа тога времена *Archives de philosophie du droit et de la sociologie juridique*: С питања опште филозофије (написао је књигу о немачкој филозофији и науци о моралу) и филозофије права (најзначајније дело о правном искуству и плуралистичкој филозофији права), Гурвич уочи рата све више прелази на питања социологије права (познато дело о овој дисциплини) и опште социологије, да би се током и после другог светског рата потпуно посветио општој, теорији социологије. Он је створио свој сопствени систем теоријске социологије, заснован на тзв. „дубинском“ схватању социо-

логије, на плурализму и дијалектици, и постао је најзначајнији социолог-теоретичар у Француској, где је и предавао социологију на Сорбони, и један међу неколико најпознатијих у свету. Најзначајније му је дело *Савремени позив социологије* (преведено и у нас) и *Друштвени детерминизми и људска слобода*, а организовао је и уредио издање једног синтетичког дела о социологији (*Traité de sociologie*), за које је сам написао делове о теоријској социологији.

С нашим социолозима је одржавао врло присне и пријатељске односе. Несебично је помагао свим нашим млађим социолозима који су одлазили у Француску ради усавршавања. Живо се интересовао за наш систем социјалистичке самоуправљачке демократије, који је свуд истицао као систем који данас највише одговара идеалима хуманизма и напретка и ватрено се залагао за његову афирмацију и у својим списима и живом речју, јер је и сам заступао слично гледиште у погледу друштвеног уређења (које је изнео у делу *Декларација социјалних права*).

Поред губитка који је претрпела наука, његови пријатељи оплакују и губитак ретко симпатичног, живог и топлог човека, који је умео да буде одан пријатељ.

Радомир Лукић